

UCHWAŁA Nr L/300/2022
RADY MIASTA PIONKI
z dnia 22 marca 2022 r.

sprawie: uchwalenia Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Miasta Pionki na lata 2022-2023

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2021 r. poz. 1372 ze zm.), art. 4¹ ust. 1, 2 i 5 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i Przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2021 r. poz. 1119 ze zm.) oraz na podstawie art. 10 ust. 1-3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2020 r. poz. 2050) uchwala się, co następuje:

§ 1. Uchwala się Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Miasta Pionki na lata 2022-2023, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta Pionki.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PRZEWODNICZĄCY
RADY MIASTA PIONKI
Wojciech Maślanek

Załącznik Nr 1
do uchwały nr L/300/2022
Rady Miasta Pionki
z dnia 22 marca 2022 r.

***Miejski Program Profilaktyki
i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy
Miasta Pionki na lata 2022-2023***

I. WSTĘP

W związku z nowelizacją ustawy o zdrowiu publicznym oraz niektórych innych ustaw, która weszła w życie z dniem 1.01.2022 r. (Dz. U z 2021 r. poz. 2469) nałożono na gminy obowiązek opracowania nowych, wspólnych gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii, w ramach których realizowane będą zadania własne gminy wynikające z ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz o przeciwdziałaniu narkomanii uwzględniające cele operacyjne określone w Narodowym Programie Zdrowia.

Nowym elementem wprowadzonym do Programu jest profilaktyka i rozwiązywanie problemów uzależnień behawioralnych. Program adresowany jest do wszystkich grup społecznych w jakikolwiek sposób związanych z problemem uzależnienia od alkoholu, narkomanii oraz uzależnienia behawioralnego, bądź zagrożonych prawdopodobieństwem jego wystąpienia.

Program ma na celu tworzenie spójnego systemu działań naprawczych i profilaktyki zmierzającej do zapobiegania powstawaniu nowych problemów alkoholowych i innych uzależnień oraz zmniejszenia tych, które aktualnie występują.

Działania planowane w Miejskim Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Miasto Pionki na lata 2022 – 2023 muszą mieć oparcie na podstawach finansowych określonych w przyjętym na dany okres budżecie oraz muszą być zgodne z „Rekomendacjami do realizowania i finansowania gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych w 2022 roku” wydanymi przez Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Program uwzględnia w dużym stopniu kontynuację oraz rozwój sprawdzonych przedsięwzięć podejmowanych w latach poprzednich, jak również podejmowanie działań wynikających z aktualnych potrzeb lokalnych w obszarze przeciwdziałania uzależnieniom, jak również z potrzeb przedstawionych w lokalnej diagnozie zagrożeń społecznych w obszarze przeciwdziałania uzależnieniom dla miasta Pionki, w tym również behawioralnym.

II. DIAGNOZA LOKALNYCH ZAGROŻEŃ SPOŁECZNYCH - WYBRANE ZAGADNIENIA

Diagnoza została przeprowadzona w 2019 r. przez Małopolskie Centrum Profilaktyki w Krakowie. Dane dotyczące lokalnych zagrożeń społecznych uzyskane zostały w drodze anonimowych badań ankietowych przeprowadzonych w mieście Pionki wśród dwóch grup reprezentujących dwa lokalne środowiska:

- dorośli mieszkańcy gminy,
- sprzedawcy i właściciele punktów sprzedaży alkoholu,
- uczniowie szkół podstawowych z klas IV- VIII oraz uczniowie szkół ponadpodstawowych.

GRUPA BADANA

Badania miały charakter ulicznej ankiety w formie papier-ołówek i obejmowały mieszkańców miasta Pionki, którzy ukończyli osiemnasty rok życia. Respondenci byli informowali o anonimowym charakterze ankiety oraz możliwości rezygnacji z badania w dowolnym momencie. W badaniu wzięło udział 100 osób, w tym 77 kobiety oraz 23 mężczyzn. Średnia wieku respondentów wyniosła 46 lata.

CEL BADANIA

Celem badania była identyfikacja zagrożeń społecznych w środowisku lokalnym, w szczególności obejmujących:

- postawy społeczne dotyczące problemów istotnych w środowisku lokalnym,
- zagadnienia związane z substancjami psychoaktywnymi, takimi jak narkotyki i dopalacze,
- zagadnienia związane ze spożywaniem alkoholu, postawami wobec alkoholu oraz problematyką uzależnienia,
- zagadnienia związane z uzależnieniem od papierosów oraz e-papierosów,
- zagadnienia związane z uzależnieniem od hazardu,
- zagadnienia związane z przemocą w rodzinie w tym przekonania dotyczące modelu wychowania dzieci i młodzieży w kontekście stosowania kar fizycznych,
- zagadnienia związane z cyberprzemocą oraz uzależnieniami od czynności związanych z nowymi technologiami.

SPOŻYWANIE ALKOHOLU ORAZ ZWIĄZANE Z NIM INNE PROBLEMY SPOŁECZNE

Przyjęło się sądzić, że Polacy piją alkohol często, w dużych ilościach. Należałoby więc wnioskować, że istnieje społeczne przyzwolenie, norma, która nie potępia częstego spożywania alkoholu, lecz przeciwnie - czyni je społecznie akceptowalnym wzorem postępowania. Jednak nie potwierdza tego rozkład deklaracji, jaki uzyskano w trakcie badania. Ponad połowa Polaków (53%) twierdzi, że pije alkohol, ale tylko od czasu do czasu i mając ku temu dobrą okazję. Można to nazwać umiarkowanym stylem picia. Niewielkie grupy badanych deklaruje częste (4%) i dosyć częste (7%) wykorzystywanie różnych okazji do napicia się alkoholu. Co szósty respondent (16%) przyznaje, że unika okazji do tego, żeby pić alkohol, a prawie co piąty (19%) deklaruje abstynencję. Warto zauważyć, że pewien normatywny styl picia nie zmienił się od dziesięciu lat, gdyż w badaniu z 1997 roku respondenci odpowiadali bardzo podobnie.

Kolejne badania CBOSu, z 2010 roku, wydają się potwierdzać wskazane wcześniej tendencje Polaków w picu alkoholu. Mianowicie: Od alkoholu nie stroni ponad trzy czwarte dorosłych Polaków (76%), przy czym dwie trzecie (65%) twierdzi, że pije czasami, a co dziewiąty (11%) - że często. Ponad jedna piąta badanych (22%) deklaruje abstynencję. W ciągu ostatnich trzynastu lat zwiększyła się (o 6 punktów procentowych) grupa abstynentów, zmalał zaś (o 4 punkty) odsetek tych, którzy rzadko piją alkohol.

Zachowania związane z piciem alkoholu są w dużej mierze zależne od postaw, czyli chociażby wiedzy na temat szkodliwego działania alkoholu, emocji i motywacji, które towarzyszą jego spożywaniu.

Pierwsze z pytań dotyczyło mitu, jakoby alkohol zawarty w „słabszych” napojach (piwie, winie) był mniej szkodliwy niż ten zawarty w wysokoprocentowych napojach (np. w wódce). Wyniki świadczą o tym, że pomimo tego, iż większość mieszkańców udzieliła poprawnej odpowiedzi (łącznie 76%) to błędne przekonanie jest jednak rozpowszechnione wśród dorosłej społeczności Pionek, ponieważ jednocześnie 2.1.-% respondentów uważa, że alkohol zawarty w np. piwie jest mniej szkodliwy od alkoholu zawartego w wódce. Wynik ten świadczy o relatywnie niskim poziomie świadomości mieszkańców Pionek na temat szkodliwości alkoholu oraz o konieczności edukacji mieszkańców w tym zakresie.

W przeprowadzonej ankiecie zbadano postawy przekonania dorosłych mieszkańców na temat alkoholu.

Kolejną z poruszanych kwestii był wiek inicjacji alkoholowej. 49% osób swój wiek inicjacji alkoholowej wskazało na wiek powyżej 18 lat. Kolejna najwyższa wartość odnosi się do wieku pomiędzy 16 a 18 r.ż. - 38%. 12% ankietowanych swój wiek inicjacji alkoholowej wskazało na okres pomiędzy 13 a 15 r.ż., a 1 % badanych wskazał na przedział wiekowy pomiędzy 9 a 12 lat. Nikt z badanych nie wskazał na wiek inicjacji alkoholowej poniżej 9 roku życia.

Następną kwestią była częstotliwość spożywania alkoholu. 25% respondentów to osoby deklaruje abstynencję. Największa liczba badanych przyznała, że pije alkohol kilka razy w roku (41%) oraz kilka razy w miesiącu (23%). Jedynie 2% mieszkańców przyznaje się do codziennego spożywania alkoholu. Otrzymane wyniki można podsumować stwierdzeniem, że większość mieszkańców pije alkohol okazjonalnie.

Oprócz częstotliwości spożywania alkoholu ważne są także jego ilości. Porcja standardowa alkoholu (tzn. 10g czystego, 100% alkoholu) zawarta jest w ok. 250 ml piwa o mocy 5% (pół butelki), w ok. 100 ml wina o mocy 12% (jeden kieliszek wina) oraz w ok. 30 ml wódki o mocy 40% (mały kieliszek wódki).

Badani deklarowali najczęściej, że spożywają jednorazowo 1 - 2 porcji alkoholu - 35% (0,25 - 1 piwa, 1 kieliszku wina lub 1 małym kieliszku wódki) lub 3 - 4 porcje alkoholu (28%). Z kolei 24% badanych deklarowało, że nie zachowuje abstynencji. W związku z powyższym, należy uznać, że mieszkańcy Pionek odzwierciedlają zróżnicowane postawy wobec picia alkoholu, jednak większość z nich spożywa niewielkie dawki alkoholu podczas typowego dnia picia.

Zachowania związane z piciem alkoholu są w dużej mierze zależne od postaw, czyli chociażby wiedzy na temat szkodliwego działania alkoholu, emocji i motywacji, które towarzyszą jego spożywaniu.

Można uznać, że wysoki odsetek badanych mieszkańców przyjmuje konstruktywne postawy wobec alkoholu i nie ulega stereotypom.

<i>Twierdzenie</i>	<i>Zdecydowanie zgadzam się</i>	<i>Raczej zgadzam się</i>	<i>Raczej nie zgadzam się</i>	<i>Zdecydowanie nie zgadzam się</i>
<i>Alkohol zawarty w piwie jest mniej groźny niż ten zawarty w wódce.</i>	12%	12%	19%	57%
<i>Dostęp do alkoholu powinien być ograniczony lub kontrolowany.</i>	39%	42%	11%	8%
<i>Osoby pijące alkohol zagrażają bezpieczeństwu w moim środowisku lokalnym.</i>	37%	22%	11%	30%
<i>Osoby nieletnie mogą z łatwością kupić alkohol w lokalnych sklepach.</i>	52%	13%	24%	11%
<i>Picie alkoholu pomaga w trudnych sytuacjach życiowych.</i>	4%	6%	15%	75%
<i>Prowadzenie samochodu po niewielkiej ilości alkoholu jest bezpieczne.</i>	1%	0%	4%	95%
<i>Kobiety w ciąży mogą bezpiecznie pić niewielkie ilości alkoholu.</i>	0%	0%	6%	94%

SUBSTANCJE PSYCHOAKTYWNE: NIKOTYNA

Pierwszą z poruszanych kwestii był wiek inicjacji nikotynowej. Okazuje się, że najczęściej, bo ponad 30% respondentów zapaliło pierwszego papierosa między po osiągnięciu pełnoletności. 30% badanych zapaliło swojego pierwszego papierosa między 16 a 18 r.ż. 14% badanych nigdy nie paliło, a 18% wskazało, że zrobiło to pomiędzy 13 a 15 rokiem życia.

W ciągu ostatnich lat można zaobserwować tendencję do zmniejszania się ilości osób palących papierosy. Aczkolwiek, 23% badanych odpowiedziało, że pali regularnie papierosy i e-papierosy a okazyjnie pali niemal 12% badanych. Przeważająca większość - 65% badanych mieszkańców wskazało, że nie znajduje się obecnie w nikotynowym nałogu.

Ze względu na rosnącą popularność e-papierosów zapytaliśmy mieszkańców, co sądzą o ich szkodliwości. Producenci tych wyrobów sugerują, że stanowią one zdrowsze odpowiedniki klasycznych papierosów. Istotnie nie zawierają one mniej substancji smolistych, jednak nadal dostarczają one nikotyny - substancji o działaniu psychoaktywnym, skutkującej wieloma negatywnymi konsekwencjami zdrowotnymi.

55% respondentów uważa, że e-papierosy są tak samo szkodliwe, jak klasyczne papierosy. 13% uważa, że są one mniej szkodliwe niż tradycyjne papierosy. 31 % badanych jest przeciwnego zdania, stwierdzając, że mają one gorszy wpływ na zdrowie człowieka niż tradycyjne papierosy.

Zdobyte dane wskazują, że mieszkańcy Pionek posiadają aktualną wiedzę na temat szkodliwości nowych używek nikotynowych. Ze względu na rosnącą popularność e-papierosów zapytaliśmy mieszkańców, co sądzą o ich szkodliwości. Producenci tych wyrobów sugerują, że stanowią one zdrowsze odpowiedniki klasycznych papierosów. Istotnie nie zawierają one mniej substancji smolistych, jednak nadal dostarczają one nikotyny - substancji o działaniu psychoaktywnym, skutkującej wieloma negatywnymi konsekwencjami zdrowotnymi.

W polskim społeczeństwie oprócz narkotyków i dopalaczy poważnym problemem są również leki dostępne w aptekach. Niektóre z nich np. pseudoefedryna wywierają wpływ na układ nerwowy i mogą być stosowane niezgodnie z przeznaczeniem w celu wywołania efektów odurzających. Wiele osób może być także uzależnionych od powszechnie dostępnych leków przeciwbólowych. Co więcej:

Sprzedaż leków w Polsce od kilkunastu lat rośnie. Jak podaje Urząd Rejestracji Produktów Leczniczych, Wyrobów Medycznych i Produktów Biobójczych, nasz kraj jest szóstym co do wielkości rynkiem zbytu leków w Europie. Pod względem liczby opakowań przypadających na jednego mieszkańca zajmujemy drugie miejsce - za Francją. Wśród przebadanych mieszkańców Pionek jeden na czterech zadeklarował, że zna osobę uzależnioną od środków medycznych, a 14% przyznało, że ma podejrzenia co do uzależnienia wśród znajomych osób.

SUBSTANCJE PSYCHOAKTYWNE: NARKOTYKI I DOPALACZE

Wyniki badań wskazują, że młodsi uczniowie nie przejawiają problemów związanych z próbami przyjmowania narkotyków lub dopalaczy (SP 4-6 - 99%). Część starszych uczniów ma już za sobą inicjację narkotykową (SP 7-8 - 6%; SPP - 7%).

Substancje, które przyjmowały osoby deklarujące kontakt z narkotykami to głównie marihuana (SP 7-8 - 11 %; SPP- 8%) oraz haszysz i inne substancje. Powyższe wartości jednak odzwierciedlają

pojedyncze deklaracje uczniów, ponieważ zdecydowana większość badanych wskazała, że ten problem ich nie dotyczy (SP 4-6 - 91 %; SP 7-8 - 89%; SPP - 99%).

Na pytanie: „Jak często przyjmujesz narkotyki lub dopalacze?” uczniowie w większości odpowiedzi deklarowali, że ten problem ich nie dotyczy: SP 4-6- 99%, SP 7-8 - 93%, SPP - 91%. Ci uczniowie, którzy wybrali odpowiedź pozytywną, najczęściej spożyli używki tylko raz.

Poniższe wykresy przedstawiają wiedzę na temat źródeł pozyskiwania narkotyków oraz subiektywną ocenę dostępności narkotyków i dopalaczy. Zdecydowana większość uczniów klas podstawowych (SP 4-6 - .96%; SP 7-8 - 83%) i klas ponadpodstawowych (90%) nie wie, gdzie można kupić narkotyki lub dopalacze.

PRZEMOC W RODZINIE

PRZEKONANIA DOTYCZĄCE WYCHOWANIA DZIECI

Respondenci otrzymali propozycje czterech stwierdzeń dotyczących wychowania dzieci, z którymi mogli się zgodzić bądź też nie. Poniższe wartości pozwalają sądzić, że badani nie przejawiają spójnych postaw wychowawczych. Prezentowane postawy są zróżnicowane, niektóre z nich - jednakowoż pozostające w mniejszości - są właściwe dla tradycyjnego sposobu wychowania. Stwierdzenie „Aby prawidłowo wychować dziecko, należy od czasu do czasu dawać klapsa” spotkało się z potwierdzeniem przez mniejszość respondentów -łącznie 39% mieszkańców zgadza się z takim stwierdzeniem. Jednocześnie 24% badanych zdecydowanie lub raczej nie zgadza się, aby kary fizyczne były zakazane prawem.

Dodatkowo, łącznie 7% badanych zdecydowanie lub raczej zgadza się ze stwierdzeniem, że stosowanie kar fizycznych hartuje dziecko i pozwala lepiej radzić sobie w przyszłości.

Z kolei twierdzenie: „Dziecko powinno bać się rodziców, wtedy łatwiej o posłuszeństwo i szacunek” spotkało się z negacją 85% respondentów.

ZJAWISKO PRZEMOCY W RODZINIE

Polacy deklarują, że najczęściej doświadczali agresji w domu (9%) bądź na ulicy poza najbliższą okolicą (9%). Podobna liczba osób (8%) padła ofiarą przemocy nieopodal miejsca zamieszkania. Co dwudziesty ankietowany (5%) został zaatakowany w restauracji, kawiarni lub na dyskotecie, czterech na stu (4%) spotkało się z przemocą w pracy lub szkole, a trzech na stu (3%) w środkach komunikacji.

Powyższe wyniki są zbliżone do danych sprzed 3 lat, kiedy CBOS realizował podobne badania. Przemoc, zarówno ta fizyczna, jak i psychiczna, jest zjawiskiem dość powszechnym w polskiej społeczności, o czym świadczą wyniki cytowane wyżej. Jest to zjawisko niezwykle trudne do zbadania, ponieważ osoby doświadczające przemocy w różny sposób zniekształcają swoje doświadczenia, np. racjonalizując zachowanie sprawcy lub go usprawiedliwiając. Z tego względu zbadaliśmy rozpowszechnienie przemocy fizycznej oraz psychicznej w środowisku lokalnym bez kierowania bezpośredniego pytania o bycie ofiarą lub sprawcą przemocy w rodzinie.

WYNIKI BADAŃ SĄ NIEPOKOJĄCE, PONIEWAŻ 28% RESPONDENTÓW MA W SWOIM OTOCZENIU OSOBY, KTÓRE DOŚWIADCZAJĄ PRZEMOCY W RODZINIE, A KOLEJNE 24% PODEJRZEWA, ŻE TAK SIĘ DZIEJE.

Poniższe wartości wskazują na dobrą świadomość badanych mieszkańców na temat specyfiki przemocy.

<i>Twierdzenie</i>	<i>Zdecydowanie prawdziwe</i>	<i>Raczej prawdziwe</i>	<i>Raczej nie-prawdziwe</i>	<i>Zdecydowanie nieprawdziwe</i>
Przyczyną przemocy w rodzinie jest alkohol.	65%	30%	3%	2%
Przemoc zdarza się tylko w rodzinach z marginesu społecznego.	4%	9%	17%	70%
Ofiarą przemocy w rodzinie może stać się zarówno kobieta, jak i mężczyzna.	97%	2%	1%	0%
Przemoc w rodzinie to prywatna sprawa, nikt nie powinien się wtrącać.	1%	2%	18%	79%
Przemoc jest tylko wtedy, gdy są widoczne ślady na ciele ofiary.	2%	0%	7%	91%
Policja nie powinna interweniować w sprawach rodzinnych.	1%	1%	3%	95%

PRZEMOC W SZKOLE

Zjawisko przemocy w środowisku młodych ludzi staje się problemem coraz bardziej aktualnym i wymagającym podjęcia odpowiednich rozwiązań. Agresja ujawniająca się w szkole często ma swoje źródła w przemocy domowej, kiedy rodzice uczą swoje dzieci niewłaściwych wzorców reagowania i podejmowania kontaktów z innymi ludźmi. Przeprowadzone ankiety w mieście Pionki pozwalają przyjrzeć się dokładniej nasileniu zjawiska agresji w środowisku szkolnym.

W ankiecie wytłumaczyliśmy uczniom, że przemoc może mieć formę fizyczną (np. hicie, popychanie) lub psychiczną (np. przezywanie, straszenie, wykluczanie z grupy). Zapytaliśmy ich, jak często doświadczają jakichkolwiek form przemocy.

Ponad połowa badanych uczniów deklaruje, że nie jest ofiarą przemocy szkolnej (SP4-6-68%; SP7-8-61%; SPP-83%).

Relatywnie niewielki odsetek uczniów (SP 4-6 - 4%; SP 7-8 - 7-11 %; SPP - 3-4%) przyznaje, że codziennie doświadcza w szkole przemocy w różnorodnych formach (fizycznej bądź psychicznej). W następnym pytaniu nawiązaliśmy do poczucia bezpieczeństwa w szkole. Jak się okazało większość uczniów czuje się w swojej szkole bezpiecznie (SP 4-6 91 %; SP 7-8 - 30%; SPP-42%). Niewielki odsetek uczniów zdecydowanie lub raczej nie czuje się w swojej szkole bezpiecznie (SP 4-6 - 9%; SP 7-8 - 14%; SPP - 4%).

W kolejnym pytaniu uczniowie zostali poproszeni o wskazanie czy są w szkole uczniowie, których się obawiają. 18% uczniów klas młodszych i 21 % uczniów klas starszych szkoły podstawowej, a także 11 % uczniów szkoły ponadpodstawowej przyznało, że niezupełnie czują się w swojej szkole bezpiecznie, ponieważ są uczniowie, których się boją. Z odpowiedzi udzielonych przez uczniów wynika, że w szkołach bardzo rzadki jest zwyczaj „chrztu” uczniów - przyznaje to 3% uczniów SP 4-6, 8% uczniów SP 7-8 oraz 4% uczniów SPP.

UZALEŻNIENIA BEHAWIORALNE

Ze względu na skalę zasięgu uzależnienia behawioralne stają się bardzo poważnym problemem społecznym i świadczą o tym statystyki z ostatnich lat. Straty wynikające z uzależnienia są wielowymiarowe, dotyczą problemów funkcjonowania rodziny, zawodowego, edukacyjnego, ekonomicznego i konfliktów z prawem. Cechą uzależnień staje się ich współwystępowanie np. pracoholicy często sięgają po substancje pobudzające i narkotyki, osoby uzależnione od hazardu mają problem z alkoholem. Niepokojące jest zjawisko, że uzależnionymi stają się osoby coraz młodsze wiekowo, rośnie ryzyko uzależnień w okresie adolescencji, narasta problem wśród dzieci. W przypadku dzieci i młodzieży odnotowuje się szybsze przechodzenie od zachowań ryzykownych, fazy eksperymentów do uzależnienia, niż ma to miejsce w przypadku dorosłych. O ile w świadomości społecznej istnieje wiedza na temat problemów alkoholowych i związanych z zażywaniem narkotyków, o tyle problem uzależnień behawioralnych jest ciągle traktowany marginalnie i z pobłażaniem. Minimalizowanie znaczenia uzależnień behawioralnych ma wymierne konsekwencje w przypadku dzieci i młodzieży. Jeśli problem ryzykownych zachowań jest niedostrzegalny bądź bagatelizowany przez rodziców i opiekunów, to wiąże się to z dość późnym reagowaniem na już zaawansowane uzależnienie, które przejawia się wymiernymi konsekwencjami np. związanymi z edukacją szkolną, zaburzeniami emocjonalnymi i prawidłowym rozwojem osobowości. Nasilenie uzależnień behawioralnych związanych z technologiami cyfrowymi jest szczególnie widoczne na przełomie szkoły podstawowej i średniej. Uważa się, że wiek 12-14 lat jest eksplozją zachowań ryzykownych, które prowadzą do uzależnień.

HAZARD

W ciągu 12 miesięcy poprzedzających badanie, co trzeci Polak w wieku 15 + grali w jakieś gry na pieniądze (34,2%). Polacy najczęściej grają w gry liczbowe Totalizatora Sportowego (26,8%), a w dalszej kolejności w zdraпки (13,3%), loterie/konkursy SMS-owe (7,4%) oraz na automatach do gier z tzw. niskimi wygranymi (4,1%). Wśród Polaków w wieku 15 lat i więcej 7,1% osób gra w jakąś grę na pieniądze co najmniej dwa razy w tygodniu. (. . .) symptomy zagrożenia uzależnieniem od hazardu występują u 1,3% ogółu Polaków w wieku 15+, a 0,7% osób w tej grupie

wiekowej zdradza pewne symptomy problemu z hazardem. Wśród grających w gry na pieniądze realny problem z hazardem może mieć 2,2% graczy.

O hazardzie mówi się, że jest to ukryty nałóg, ponieważ nie widać od razu wyraźnych symptomów uzależnienia. Niestety, uzależnienie od hazardu często współwystępuje z innymi problemami, jak nadużywanie alkoholu czy narkotyków. Pierwsze kroki w świecie hazardu, to zwykle korzystanie z gier internetowych, automatów czy zakładów bukmacherskich. Zapytaliśmy mieszkańców Pionek o ich doświadczenia z tego typu formami rozrywki. Wyniki wskazują, że korzystanie z gier losowych wśród mieszkańców Pionek nie jest powszechne, lecz występuje w subiektywnym odbiorze badanych mieszkańców.

W SUBIEKTYWNEJ OCENIE WIĘKSZOŚCI PRZEBADANYCH MIESZKAŃCÓW ZJAWISKO UZALEŻNIENIA OD HAZARDU JEST BARDZO I DOŚĆ RZADKIE - ŁĄCZNIE 60% JEDYNI 21% RESPONDENTÓW WIE, GDZIE MOGĄ ZGŁOSIĆ SIĘ OSOBY UZALEŻNIONE OD HAZARDU, BY UZYSKAĆ POMOC.

CYBERPRZEMOC I UZALEŻNIENIE OD INTERNETU

Kolejnym zagadnieniem badanym w ramach ankiety jest cyberprzemoc. Zjawisko cyberprzemocy najkrócej definiuje się jako przemoc z użyciem technologii informacyjnych i komunikacyjnych. (...) Podstawowe formy zjawiska to nękanie, straszenie, szantażowanie z użyciem sieci, publikowanie lub rozsyłanie ośmieszających, kompromitujących informacji, zdjęć, filmów z użyciem sieci oraz podszywanie się w sieci pod kogoś wbrew jego woli. Do działań określanych mianem cyberprzemocy wykorzystywane są głównie: poczta elektroniczna, czaty, komunikatory, strony internetowe, blogi, serwisy społecznościowe, grupy dyskusyjne, serwisy SMS i MMS

Badania wykazały, że cyberprzemoc w lokalnej społeczności jest zauważalnym problemem. Mianowicie, 27% badanych ma w swoim otoczeniu osobę, która padła ofiarą przestępstwa internetowego (np. włamania na konto, oszustwa, wyłudzenia, zniesławienia), a kolejne 11 % nie jest pewnych, ale ma podejrzenia, że tak właśnie się stało. Niepokojące są dane związane są z subiektywnym oszacowaniem uzależnienia od komputerów lub Internetu w środowisku lokalnym. ŁĄCZNIE 93% UWAŻA, ŻE TEGO TYPU UZALEŻNIENIE JEST DOŚĆ I BARDZO POWSZECHNE W ŚRODOWISKU LOKALNYM, A TYLKO 4% OCENIA JE JAKO DOŚĆ RZADKIE ZJAWISKO.

PODSUMOWANIE I WYNIKI

W podsumowaniu badań przeprowadzonych w mieście Pionki można wyróżnić zasadnicze problemy, jakie pojawiły się w wypowiedziach mieszkańców. Na podstawie otrzymanych wyników zostaną również podkreślone najważniejsze kwestie, wymagające uwagi ze strony władz samorządowych.

- Podstawowe problemy środowiskowe w opinii mieszkańców miasta Pionki

- Za najważniejsze problemy w środowisku lokalnym mieszkańcy uznali zanieczyszczenie krajobrazu, powietrza i wody oraz bezrobocie. Z pewnością w tych sferach są największe oczekiwania wobec władz związane z podjęciem działań umożliwiających zwiększenie dbałości o środowisko lokalne oraz rozwiązanie problemu bezrobocia.
- Za najmniej ważny problemy w środowisku lokalnym mieszkańcy uznali problem bezdomności.
- Problem nadużywania alkoholu jest na niskim poziomie ryzyka. Mieszkańcy Pionek piją okazjonalnie i równocześnie spożywają nieduże ilości alkoholu. Wiedza na temat szkodliwości spożywania alkoholu jest wśród mieszkańców na dość wysokim poziomie.
- Większość mieszkańców nie pali papierosów tradycyjnych i e-papierosów, a wiek inicjacji nikotynowej dla większości mieszkańców utrzymuje się powyżej 16 roku życia, co wskazuje na fakt, że uzależnienie od nikotyny nie jest poważnym problemem w mieście Pionki.
- Problem uzależnienia od komputerów i internetu jest wyraźnie dostrzeganym problem społecznym w mieście. Należałoby zwrócić większą uwagę na dostępność oraz rozpowszechnienie informacji na temat działań podejmowanych przez władze lokalne w tym zakresie.
- Postawy wychowawcze prezentowane przez mieszkańców są zróżnicowane, a niektóre z nich wiążą się z tzw. tradycyjnym stylem wychowania, który dopuszczał formy karania poprzez przemoc fizyczną.
- Wiąże się z tym także opinia badanych na temat przemocy w rodzinie. Wyniki są niepokojące - ponad połowa badanych zna lub domyśla się, że wobec osoby znajomej stosowana jest przemoc. Większość badanych wie, do jakich instytucji może zwrócić się o pomoc. Dalszego zbadania wymaga poziom poczucia skuteczności i zaufania do wskazanych instytucji.
- Umiarkowany problem wśród badanych mieszkańców gminy jest problem narkotyków. Niemal połowa badanych nie ma w swoim środowisku osoby, która przyjmuje substancje odurzające. Zdecydowana większość mieszkańców nie wie gdzie można zakupić narkotyki lub dopalacze.
- Zjawisko uzależnienia od hazardu w mieście Pionki - opierając się na zdobytych danych - występuje i jest dostrzegalne przez mieszkańców.

ŹRÓDŁO: DIAGNOZA LOKALNYCH ZAGROŻEŃ SPOŁECZNYCH MIASTA PIONKI - OPRACOWANA PRZEZ MAŁOPOLSKIE CENTRUM PROFILAKTYKI W KRAKOWIE

Diagnoza lokalnych zagrożeń społecznych miasta Pionki została uzupełniona o dane liczbowe pozyskane od podmiotów i instytucji zajmujących się polityką społeczną w mieście oraz podmiotów zajmujących się profilaktyką uzależnień.

Uchwałą Nr LXIV/471/2018 Rady Miasta Pionki z dnia 28 sierpnia 2018 r. w sprawie: ustalenia maksymalnej liczby zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży i w miejscu sprzedaży oraz zasad usytuowania punktów sprzedaży napojów alkoholowych na terenie Gminy Miasta Pionki, uchwalono:

60 zezwoleń o zawartości do 4,5% alkoholu oraz piwa,

48 zezwoleń o zawartości powyżej 4,5% do 18% alkoholu (z wyjątkiem piwa),

48 zezwoleń o zawartości powyżej 18% alkoholu

Maksymalna liczba zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży wynosi – 126 zezwoleń,

Maksymalna liczba zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży wynosi – 30 zezwoleń.

L.p		2020 r.	2021 r.
1	Liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży	39 (w tym 33 limitowane)	38 (w tym 34 limitowane)
2	Liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży	14 (w tym 6 limitowane)	14 (w tym 8 limitowane)
3	Ogółem	53	52
4	Liczba mieszkańców	17.397	16.915
5.	Liczba mieszkańców przypadająca na 1 punkt sprzedaży napojów alkoholowych	ok. 328	ok. 325

Źródło: Urząd Miasta Pionki

Wartość sprzedaży napojów alkoholowych

L.p.		2020 r.	2021 r.
1	Zawartość alkoholu do 4,5% oraz piwo	7.103.731,00	7.046.622,80
2	Zawartość alkoholu powyżej 4,5% do 18% za wyjątkiem piwa	1,841,399,00	2.019.317,83
3	Powyżej 18%	7,662,041,00	8.062.760,50
4	Razem	16.607,171,00	17.128.701,13

źródło: Urząd Miasta Pionki

Liczba mieszkańców miasta Pionki

L.p.		2020 r.	2021 r.
1.	Liczba mieszkańców ogółem w tym:	17.397	16.915
2.	Kobiety	9,148	8.944
3.	Mężczyźni	8,249	7.971
4	Powyżej 18 lat	15,623	14.543

źródło: Urząd Miasta Pionki

Informacja nt. rodzin objętych pomocą z MOPS

L.p.		2020 r.	2021 r.
1	Liczba rodzin, które korzystały z pomocy materialnej MOPS	450	415
2	Liczba rodzin , które korzystały z pomocy materialnej w powodu uzależnień w tym alkohol	65	68
3	Liczba rodzin objętych działaniami zespołu interdyscyplinarnego	46	39
4	Środki finansowe wydatkowane na pomoc rodzinom z problemem uzależnienia w tym alkohol	346.883,00	330.468,00
5	Liczba rodzin z Kartami Niebieskimi	46	39
6	Liczba rodzin objętych działaniami grup roboczych	46	39

źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Pionkach

Informacja nt. realizowanych działań w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom w Stowarzyszeniu Klubie Wzajemnej Pomocy "Azyl" w Pionkach

L.p.		2020 r.	2021 r.
1	Liczba osób, które skorzystały ze świadczonej pomocy w tym	20	39
2	z problemem alkoholowym	14	27
3	współuzależnionym	6	12

źródło :Stowarzyszenie Klub Wzajemnej Pomocy "Azyl" w Pionkach

Informacja z Punktu z Informacyjno-Konsultacyjnego

L.p.		2020 r.		2021 r.	
		Liczba osób	Liczba porad	Liczba osób	Liczba porad
1.	Osobom z problemem alkoholowym	46	192	43	175
2.	Dorośłym członkom rodziny osoby z problemem alkoholowym , w tym współuzależnionym	8	14	21	37
3.	Osobom doznającym przemocy w rodzinie	4	8	0	0
4.	Osobom stosującym przemoc	2	2	0	0
5.	Inne uzależnienia	4	8	11	38

źródło: Punkt Informacyjno-Konsultacyjny

Informacja z pracy Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Pionkach

L.p.	Liczba przeprowadzonych rozmów informacyjno-motywujących	2020 r.	2021 r.
1.	Osoby uzależnione	78	62
2.	Członkowie ich rodzin	32	19

3.	Liczba osób wobec których wszczęto procedurę o skierowanie na przymusowe leczenie (sprawy do sądu)	2	2
----	--	---	---

źródło: MKRPA

III. CELE PROGRAMU I ZADANIA

Cel główny

Głównym celem Programu jest ograniczenie zdrowotnych i społecznych skutków wynikających z nadużywania napojów alkoholowych oraz używania substancji psychoaktywnych, poprzez podnoszenie poziomu wiedzy i świadomości mieszkańców Pionek oraz prowadzenie działań profilaktycznych, terapeutycznych i rehabilitacyjnych.

Poszerzenie oddziaływań profilaktycznych skoncentrowanych na uzależnieniach behawioralnych, jak e-uzależnienia, hazard czy przemoc internetowa.

Cele szczegółowe

- Ograniczenie szkód zdrowotnych wynikających ze spożywania alkoholu, narkotyków.
- Prowadzenie edukacji w zakresie przeciwdziałania przemocy oraz udzielanie pomocy jej ofiarom.
- Promowanie abstynencji i postaw trzeźwościowych jako stylu życia bez używania alkoholu oraz wspieranie działań ograniczających dostępność do alkoholu.
- Ograniczenie skali zjawiska picia alkoholu przez dzieci, młodzież i dorosłych.
- Ograniczenie rozmiarów naruszenia prawa lub innych zakłóceń życia publicznego przez osoby będące pod wpływem alkoholu i innych środków odurzających.
- Tworzenie bazy materialnej, organizacyjnej i merytorycznej dla realizacji programu.
- Rozszerzenie liczby odbiorców działań profilaktycznych poprzez finansowanie Punktu Konsultacyjnego w Pionkach

W ramach powyższych celów przyjmuje się niżej wymienione zadania, które realizowane będą przez 2022 – 2023 rok.

Zgodnie z art. 10 ust. 1 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii do zadań własnych gminy w zakresie przeciwdziałania narkomanii należą:

- zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem,
- udzielanie rodzinom, w których występują problemy narkomanii, pomocy psychospołecznej i prawnej,
- prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie zajęć sportowo – rekreacyjnych dla uczniów, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo – wychowawczych i socjoterapeutycznych,

- wspomaganie działań instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów narkomanii,
- pomoc społeczna osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych dotkniętym ubóstwem i wykluczeniem społecznym i integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego.

Zadanie 1

Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu, narkotyków i uzależnień behawioralnych

Celem zadania jest zapewnienie osobom uzależnionym od alkoholu oraz osobom pijącym w sposób szkodliwy ryzykowny odpowiedniej oferty pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej.

Działania realizowane w ramach tego zadania będą miały ponadto na celu ograniczenie szkód zdrowotnych, wynikających ze szkodliwego picia alkoholu, uzależnienia od alkoholu, narkotyków i innych uzależnień, poprawę stanu psychofizycznego i funkcjonowania społecznego osób uzależnionych. Realizacja wymienionego zadania odbywać się będzie w szczególności poprzez:

1. Prowadzenie Punktu Konsultacyjno-Informacyjnego dla osób uzależnionych, współuzależnionych, osób z syndromem Dorosłego Dziecka Alkoholika oraz dotkniętych przemocą w rodzinie,
2. Działalność informacyjno - edukacyjna i interwencyjno - motywująca Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
3. Wspieranie działalności punktu konsultacyjnego i innych form specjalistycznego poradnictwa.
4. Zakup i upowszechnianie materiałów edukacyjnych typu ulotki, broszury, plakaty informujących o istocie uzależnień.
5. Dostosowanie miejsc pomocy do nowych warunków społecznych do realizowania zadań w formie zdalnej (np. zakup telefonu, laptopów, mikrofonu, słuchawek do punktu konsultacyjnego).
6. Zakup środków ochrony osobistej dla osób, które wykonują prace w ramach gminnego programu profilaktyki rozwiązywania problemów alkoholowych w formie bezpośrednich kontaktów z klientami.
7. Zwiększenie dostępności i podniesienie jakości pomocy dla członków rodzin z problemem alkoholowym i narkotykowym oraz dla osób doświadczających przemocy w rodzinie, w szczególności z problemem alkoholowym.
8. Wspieranie działalności środowisk wzajemnej pomocy dla osób uzależnionych i współuzależnionych.
9. Kierowanie na badania osoby uzależnione od alkoholu do biegłego sądowego, opłata za wydanie opinii. opłata sądowa od wniosków o zastosowanie poddania się leczeniu odwykowemu, finansowanie kosztów pobytu osobom uzależnionym i współuzależnionym na warsztatach profilaktyki uzależnień.
10. Systematyczne szkolenie członków Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, pracowników Ośrodka Pomocy Społecznej, pedagogów szkolnych i nauczycieli

zajmujących się pomaganiem osobom uzależnionym od alkoholu i innych patologii społecznych - finansowanie lub dofinansowanie.

Zadanie 2

Udzielanie rodzinom, w których występują uzależnienia pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie

Celem zadania jest zapewnienie pomocy specjalistycznej rodzinom, w których występują problemy związane z uzależnieniami - w formie poradnictwa, edukacji, pomocy specjalistycznej. Zadanie ma na celu podejmowanie działań sprzyjających poprawie funkcjonowania członków rodzin osób pijących alkohol ryzykownie i szkodliwie. Kontynuowane będą działania skierowane do dzieci i młodzieży, mające na celu oferowanie alternatywnych form spędzania wolnego czasu oraz promocji zdrowego stylu życia, jak również pomocy dla dzieci i młodzieży z grup podwyższonego ryzyka. Szczególna uwaga skierowana będzie na udzielanie pomocy integrującej działania różnych instytucji w ramach Zespołu Interdyscyplinarnego w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Pionkach, którego zadaniem jest diagnoza potrzeb oraz udzielenie pomocy całej rodzinie.

Realizacja zadania odbywać się będzie w szczególności poprzez:

- I. Współpracę z Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej, Policją, Poradniami Zdrowia, kuratorami społecznymi i sądowymi, pedagogami szkolnymi w zakresie dotyczącym przepływu informacji w zakresie przemocy domowej.
2. Wspieranie działań zgodnych z procedurą interwencji wobec przemocy domowej, pod nazwą Niebieskie Karty (udział w grupach roboczych).
3. Współudział w organizowaniu szkoleń i konferencji z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie wraz z dofinansowaniem.
4. Przygotowywanie i upowszechnianie informacji na temat lokalnej oferty pomocy dla członków rodzin z problemem przemocy, w szczególności z problemem alkoholowym (np. ulotki, informatory, strony internetowe, ogłoszenia w mediach lokalnych).
5. Włączanie się w ogólnopolskie akcje promujące życie rodzinne bez przemocy.
6. Prowadzenie lokalnej diagnozy na temat zjawiska przemocy w rodzinie (skala problemu, postawa wobec problemu)
7. Tworzenie, wspieranie i finansowanie miejsc pomocy osobom doznającym przemocy w rodzinie-dorosłym i dzieciom poprzez pomoc terapeutyczną, psychologiczną i socjalną.
8. Wspieranie grup samopomocowych dla osób doznających przemocy w rodzinie.
9. Ścisła współpraca Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych z Zespołem Interdyscyplinarnym d/s Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

Zadanie 3

Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii i innych uzależnień behawioralnych, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych

zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo wychowawczych i socjoterapeutycznych

Celem zadania jest upowszechnienie, wdrażanie oraz poszerzenie oferty rekomendowanych działań profilaktycznych opartych na skutecznych strategiach oddziaływań. Realizacja i wspieranie kampanii edukacyjnych, mających na celu zwiększenie świadomości społeczeństwa na temat szkód wynikających z picia alkoholu, zażywania narkotyków i innych uzależnień. Organizowanie i wspieranie działań służących promocji zdrowego stylu życia, utrwalanie postaw abstynenckich w środowisku dzieci, młodzieży i dorosłych. W ramach zadania będą ponadto realizowane kampanie edukacyjno-informacyjne mające na celu promowanie zdrowego stylu życia, zajęcia czasu wolnego, ograniczenie dostępności napojów alkoholowych dla młodzieży oraz zmianę postaw i zachowań sprzedawców alkoholu. Realizowane działania uwzględniły będą profilaktykę:

- **uniwersalną** - ukierunkowaną na całe populacje bez względu na stopień indywidualnego ryzyka występowania problemów,
- **selektywną** - ukierunkowaną na jednostki i grupy podwyższonego ryzyka oraz
- **wskazującą** - ukierunkowaną na jednostki lub grupy wysokiego ryzyka, które ujawniają pierwsze symptomy upijania się lub eksperymentowania z narkotykami, środkami odurzającymi i substancjami psychotropowymi.

Zadanie odbywać się będzie w szczególności poprzez:

1. Tworzenie możliwości integrowania wszystkich profilaktyków (szczególnie pedagogów i nauczycieli) realizujących programy profilaktyczne dla dzieci i młodzieży poprzez organizowanie i finansowanie programów szkolnych, które będą służyły promocji zdrowia.
2. Realizację środowiskowych i pozalekcyjnych zajęć sportowych i sportowo - rekreacyjnych na gminnych obiektach sportowych wraz z zakupem sprzętu sportowego i ich finansowaniem (np. w formie wynagrodzeń).
3. Realizację projektów profilaktycznych typu konkursy, festyny, pikniki, turnieje sportowe itp. stanowiących uzupełnienie realizowanych programów profilaktycznych.
4. Realizację programów socjoterapeutycznych i innych programów obejmujących oddziaływania terapeutyczne, korekcyjne, kompensacyjne i logopedyczne dla dzieci i młodzieży z grup ryzyka, w szczególności z problemem alkoholowym wraz z dożywianiem uczestników w świetlicach i innych placówkach opiekuńczo - wychowawczych wsparcia dziennego.
5. Organizację lokalnych imprez promujących zdrowy i trzeźwy styl życia.
6. Edukację publiczną z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień poprzez organizowanie spotkań z przedstawicielami instytucji zajmujących się szeroko rozumianą profilaktyką.
7. Udział w ogólnopolskich, regionalnych, edukacyjnych kampaniach społecznych wraz z finansowaniem.
8. Dofinansowanie szkoleń i kursów specjalistycznych w zakresie pracy profilaktycznej z dziećmi, młodzieżą oraz rozwijanie umiejętności prowadzenia zajęć profilaktycznych organizowanych dla nauczycieli, pedagogów, psychologów i osób prowadzących zajęcia sportowe.
9. Zakup i dystrybucję ulotek, broszur, plakatów, literatury, czasopism specjalistycznych, informatorów i innych materiałów edukacyjnych i promocyjnych, związanych z realizacją zadań w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień i promocji zdrowia.

10. Propagowanie zdrowego stylu życia oraz aktywnych form spędzenia wolnego czasu oraz kształtowanie nawyków prozdrowotnych wśród dzieci i młodzieży poprzez zakup usług odnowy biologicznej jako alternatywa profilaktyki uzależnień (internet, komputer itp.),
- I 1. Organizację i dofinansowanie konferencji i seminariów w szczególności w zakresie pracy profilaktycznej z dziećmi, młodzieżą i dorosłymi oraz rozwoju umiejętności prowadzenia zajęć profilaktycznych.
12. Dofinansowanie wypoczynku letniego, zimowego i wyjazdów śródrocznych dla dzieci i młodzieży z realizacją zajęć profilaktycznych w różnego rodzaju formach lub programów profilaktycznych
13. Organizowanie czasu wolnego i promowanie zdrowego stylu życia w świetlicach szkolnych, w świetlicach środowiskowych, ośrodkach terapeutycznych, klubach sportowych, placówkach harcerskich, kulturalnych, opiekuńczo-wychowawczych, placówkach pobytu dziennego, ogniskach artystycznych, kołach zainteresowań turystyczno-krajoznawczych w różnych formach i dofinansowanie realizacji tych form.
14. Doposażenie szkół i innych podmiotów w sprzęt do realizacji zajęć profilaktycznych.
15. Finansowanie działań profilaktycznych skierowanych do dzieci i młodzieży (rekomendowane programy profilaktyczne, spektakle profilaktyczne).
16. Współpraca z jednostkami organizacyjnymi Miasta, organizacjami pozarządowymi i związkami wyznaniowymi mająca na celu promocję zdrowia i propagowanie trzeźwych obyczajów.
17. Współpracę z mediami w zakresie propagowania wiedzy dotyczącej profilaktyki uzależnień, rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
18. Prowadzenie profilaktycznych działań edukacyjnych zaadresowanych do sprzedawców napojów alkoholowych w zakresie umiejętności sprawdzania wieku osób kupujących alkohol oraz odmawiania w przypadku braku pewności co do ich pełnoletności.
19. Monitorowanie skali problemów alkoholowych poprzez prowadzenie badań i sondaży, tworzenie lokalnych diagnoz i ekspertyz.

Zadanie 4

Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych, narkotykowych, uzależnień behawioralnych oraz przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie

Celem tego zadania będzie współpraca z organizacjami pożytku publicznego i innymi organizacjami, stowarzyszeniami i osobami fizycznymi realizującymi programy związane z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych, problemów związanych z narkomanią, przemocą w rodzinie. Współpraca polegać będzie na wspieraniu finansowym oraz merytorycznym zajęć i programów realizowanych przez ww. podmioty, które wynikają z potrzeb społeczności lokalnej i mają wpływ na zmniejszenie rozmiaru problemów wynikających z uzależnień. Ważnym elementem zadania będzie wspieranie działalności stowarzyszeń abstynenckich, które spełniają bardzo ważną rolę w procesie pomocy osobom uzależnionym, jak również członkom ich rodzin. Realizacja zadania odbywać się będzie w szczególności poprzez:

1. Wspomaganie organizacyjne, merytoryczne i finansowe działalności stowarzyszeń

- i organizacji pozarządowych, promujących wśród mieszkańców Pionek, w środowisku dzieci, młodzieży i dorosłych, zdrowy tryb życia i abstynencję.
2. Budowanie systemu współpracy służb, instytucji, organizacji zaangażowanych w profilaktykę i rozwiązywanie problemów alkoholowych.
 3. Włączenie instytucji, organizacji pozarządowych, osób fizycznych, Kościoła Katolickiego w realizację zadań Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów oraz Przeciwdziałania Narkomanii.
 4. Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu poprzez wspieranie klubów abstynenta oraz innych form działań pomocowych poza terapią, których odbiorcami są osoby uzależnione i ich rodziny.
 5. Wdrażanie projektów działań profilaktyczno-interwencyjnych, skierowanych do osób eksperymentujących z różnymi środkami psychoaktywnymi (profilaktyka wskazująca i programy redukcji szkód).
 6. Doposażenie w niezbędny sprzęt szkół, podmiotów, organizacji, służb i instytucji zajmujących się profilaktyką i rozwiązywaniem problemów uzależnień.
 7. Organizowanie spotkań w celu wymiany doświadczeń i integracji środowiska zawodowego osób zajmujących się profilaktyką uzależnień i rozwiązywaniem problemów alkoholowych. osób fizycznych
 8. Inicjowanie zdrowego stylu życia - zakup usług odnowy biologicznej jako jedna z form spędzenia czasu wolnego zapobiegająca zachowaniom ryzykownym oraz kształtująca nawyki prozdrowotne wśród dzieci, młodzieży i dorosłych.
 9. Finansowanie pracy terapeutów związanej z konkretnym programem pomocy psychologicznej lub zajęć warsztatowych.
 10. Pomoc w realizacji w klubach abstynenta programów wspierających proces zdrowienia i rehabilitacji społecznej osób uzależnionych i członków ich rodzin.
 11. Dofinansowanie wyjazdów integracyjno - rehabilitacyjnych i szkoleń dla osób uzależnionych i członków ich rodzin.
 12. Opłata za media, prace remontowe bazy lokalowej MKRPA i Klubu "Azyl".
 13. Wspieranie stowarzyszeń abstynenckich - dofinansowanie wyjazdów na spotkania Zarządów Klubów Abstynenta, warsztaty dla osób uzależnionych, rekolekcje trzeźwościowe (w formie delegacji rozliczanych na ogólnych zasadach lub zwrotu kosztów paliwa).

Zadanie 5

Podjęmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 131 i art. 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego

Organy samorządu terytorialnego zgodnie z postanowieniami ustawy z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi są zobowiązane do podejmowania działań zmierzających do ograniczenia spożycia napojów alkoholowych oraz zmiany struktury ich spożywania. W świetle powyższego zostały podjęte następujące akty prawa miejscowego:

Uchwała Nr LXIV/471/2018 Rady Miasta Pionki z dnia 28 sierpnia 2018 r. w sprawie: ustalenia maksymalnej liczby zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży i w miejscu sprzedaży oraz zasad usytuowania punktów sprzedaży napojów alkoholowych na terenie Gminy Miasta Pionki.

Realizacja zadania odbywać się będzie w szczególności poprzez:

1. Kontrole punktów sprzedaży napojów alkoholowych w zakresie przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwolenia,
2. Monitorowanie zjawiska sprzedaży alkoholu nieletnim.
3. Podejmowanie interwencji i kierowanie sprawy do sądu w przypadku złamania zakazu sprzedaży podawania napojów alkoholowych wskazanego w art. 13¹ i 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz w przypadku złamania zakazów promocji i reklamy napojów alkoholowych.

IV. SPOSOBY REALIZACJI PROGRAMU

Realizacja Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii jest koordynowana przez Urząd Miasta Pionki. Zadania Programu realizowane będą we współpracy między innymi .z:

- I) Miejską Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
- 2) Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej;
- 3) placówkami oświatowymi;
- 4) placówkami opiekuńczo-wychowawczymi;
- 5) placówkami służby zdrowia;
- 6) placówkami penitencjarnymi;
- 7) sądem i prokuraturą;
- 8) komisariatem Policji;
- 9) organizacjami pozarządowymi;
- 10) kościołami i związkami wyznaniowymi;
- II) osobami fizycznymi i prawnymi.

V. ŹRÓDŁA I ZASADY FINANSOWANIA ZADAŃ MIEJSKIEGO PROGRAMU PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII

Źródłem finansowania zadań Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii są dochody Miasta Pionki pochodzące z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, jak również dochody z lat ubiegłych niewykorzystane na realizację Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii. Planowana wysokość wpływów z opłat w 2022 r. planowana jest na ogólną kwotę: 431 000 zł.

Podmioty realizujące zadania z zakresu programu rozwiązywania problemów alkoholowych oraz narkomanii składają sprawozdanie lub informację z ich realizacji.

Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych jest powołana na podstawie Zarządzenia Burmistrza Miasta Pionki.

W skład Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wchodzi osoby przeszkolone w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.

Komisja składa się z maksymalnie 8 osób.

Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych realizuje zadania określone w ustawie o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Komisja między innymi:

1. Przyjmuje zgłoszenia o przypadku z jednoczesnym wystąpieniem przesłanek z art. 24 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.
2. Wzywa na rozmowę osobę, co do której wpłynęło zgłoszenie, motywuje do leczenia odwykowego.
3. Współpracuje z Prokuraturą, Sądem, Kuratorami, Policją, Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Pionkach, przychodniami odwykowymi, biegłymi sądowymi z zakresu psychiatrii i psychologii, Starostwem Powiatowym, szkołami i Komisjami z ościennych gmin.
4. Kontroluje podmioty gospodarcze prowadzące sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczone do spożycia w miejscu lub poza miejscem sprzedaży, w zakresie przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń.
5. Opiniuje lokalizację punktów sprzedaży napojów alkoholowych zgodnie z zapisami Uchwały Rady Miejskiej dot. zasad usytuowania punktów sprzedaży napojów alkoholowych na terenie Gminy Miasta Pionki.
6. Zawiadamia Miejski Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie o zaistniałej przemocy w rodzinie (wszczęcie procedury „Niebieskie Karty”).
7. Uczestniczy w posiedzeniach Zespołu Interdyscyplinarnego oraz w grupach roboczych w związku z prowadzeniem Niebieskiej Karty (przemoc w rodzinie).
8. Uczestniczy w szkoleniach przeznaczonych dla członków Gminnych Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
9. Prowadzi postępowanie i kieruje wnioski do sądu o zastosowanie obowiązku leczenia odwykowego wobec osób nadużywających alkoholu oraz motywuje ich do podjęcia leczenia odwykowego.
10. Kieruje osoby uzależnione od alkoholu na badania do biegłych sądowych.
11. Inicjuje pomoc psychospołeczną i prawną, a w szczególności przed przemocą w rodzinie wobec rodzin, w których występuje problem alkoholowy.
12. Współpracuje z mediami w zakresie działalności prowadzonej przez Komisję.
13. Uczestniczy systematycznie w szkoleniach, konferencjach i warsztatach mających na celu podniesienie poziomu i ujednolicenie wiedzy, kompetencji i umiejętności z obszaru profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych w społecznościach lokalnych wraz z związanymi z tym kosztami udziału i dojazdu.

W celu zapewnienia działalności Komisji z funduszu na przeciwdziałanie alkoholizmowi finansowane są między innymi: ulotki, prenumeraty miesięczników o tematyce profilaktyki uzależnień, broszury, nagrody, delegacje (rozliczane na ogólnych zasadach), opłaty pocztowe, szkolenia, zakup i ubezpieczenia sprzętu jaki jest w posiadaniu Komisji.

Członkom Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przysługuje wynagrodzenie za udział w pracach Komisji w wysokości 11% minimalnego wynagrodzenia za

pracę określonego na podstawie przepisów ustawy z 10 października 2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę.

Podstawę do wypłaty wynagrodzenia stanowi obecność na posiedzeniu Komisji potwierdzona podpisem na liście obecności oraz równoważnie udział w koniecznych procedurach związanych z działalnością komisji (udział w posiedzeniu sądu, udział w grupach roboczych, kontrolach punktów ze sprzedażą napojów alkoholowych).

VII. KONTROLA REALIZACJI MIEJSKIEGO PROGRAMU PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH

Burmistrz Miasta Pionki sporządza raport z wykonania w danym roku gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii i efektów jego realizacji, który przedkłada radzie miasta w terminie do dnia 30 czerwca roku następującego po roku, którego raport dotyczy.

PRZEWODNICZĄCY
RADY MIASTA PIONKI

Wojciech Maślanek

Uzasadnienie

Miejski Program Profilaktyki Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Miasta Pionki na lata 2022 - 2023 stanowi załącznik do niniejszej uchwały. Zgodnie z art. 4¹ ust. 1 ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz zadaniami wynikającymi z art. 2 ust. 1 pkt 1-3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii do zadań własnych gminy należy prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów uzależnień. Realizacja ww. zadań prowadzona jest w formie miejskiego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz narkomanii, opiniowanego przez komisje Rady Miasta, a uchwalanego przez radę miasta.

Realizując ustawowy obowiązek uchwalania i realizowania Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii, Burmistrz przedkłada go organowi stanowiącemu do uchwalenia.

PRZEWODNICZĄCY
RADY MIASTA PIONKI
Wojciech Maślanek